

Wijzigingen**Zaaknummer:** 1361011

Openbaar

Portefeuillehouder: Fred van Nistelrooij**Team:** RMEO-Inrichting, Verkeer en Reiniging**Steller:** Lemmens, Koen / van den Heuvel, Stef**Betrokken medewerker(s):**

Onderwerp

Wijzigingen knipkaart milieustraat en inzameling bedrijfsafval

Samenvatting

1. Alle huishoudens ontvangen nu jaarlijks een stamkaart om toegang te krijgen tot de milieustraat, met daarop 10 knippen (ter waarde van € 25) voor de betaling van de eerste storting(en). Voor aanvullende stortingen dienen zij op de milieustraat extra knipkaarten te kopen.
Vanaf 1 januari 2025 willen we dit systeem veranderen, en overgaan op een Milieupas voor elk huishouden, als toegangscontrolesysteem en directe pinbetalingen vanaf de eerste storting.
2. De gemeente haalt nu, bij enkele bedrijven, gevestigd in een woning en/of een bedrijfspand behorend bij een woning, bedrijfsafval op. Daarvoor vragen we reinigingsrechten. Daarnaast staan we enkele huishoudens toe hun afval via het bedrijfsafval af te voeren, en innen bij die percelen geen afvalstoffenheffing. Deze situatie willen we per 1 januari 2025 beëindigen.

Voorstel college

1. Per 1 januari 2025 te stoppen met het systeem van knippen en
 - a. over te gaan op directe pinbetalingen aan de poort;
 - b. de jaarlijkse Stamkaart te vervangen voor een permanente Milieupas, alleen voor de toegangscontrole;
2. Per 1 januari 2025 alle activiteiten en regelingen aangaande bedrijfsafval te beëindigen en
 - a. te stoppen met de inzameling van bedrijfsafval en het daarvoor heffen van reinigingsrechten;
 - b. de vrijstelling voor het aanbieden van huishoudelijk afval voor gecombineerde woon/bedrijfsperven te beëindigen en bij betrokken percelen over te gaan op het inzamelen van huishoudelijk afval en het innen van afvalstoffenheffing;
3. Per 1 januari 2025 de " Uitvoeringsregeling afvalstoffenheffing 2018" in te trekken;
4. De raad hierover te informeren met bijgevoegde raadsinformatiebrief.

Inleiding

In 2023 is de beleidsnotitie Afval & Grondstoffen vastgesteld, met daarin de kaders en richtlijnen voor de uitvoering van het afvalbeleid. Dit voorstel maakt deel uit van de werkzaamheden uit het Uitvoeringsprogramma in de beleidsnotitie, namelijk onderdeel 1.1 - Juridische borging van het beleid en onderdeel 3.3 - Ondersteunende maatregelen, diverse nadere Beleids- en Uitvoeringsregels.

Beoogde aanpassingen

1. Optimalisatie van de inzameling van huishoudelijk afval en de bijhorende administratie op de milieustraat door het vervangen van het systeem van de knipkaarten voor directe pinbetalingen.
2. Beëindigen van alle werkzaamheden aangaande bedrijfsafval en de daaraan gekoppelde uitzonderingen met betrekking tot reinigingsrechten. Deze kosten worden nu oneigenlijk verrekend in de afvalstoffenheffing. Beëindiging leidt daardoor tot het verlagen van de kosten voor huishoudelijk afval.

Beoogd resultaat

We streven naar meer hergebruik, meer gescheiden afval en minder restafval. Deze doelstellingen zijn vastgelegd in de Beleidsnotitie Afval en Grondstoffen 2023-2030. In 2030 willen we:

- Meer hergebruik > 60 % hergebruik van ingezamelde grondstoffen
- Meer gescheiden inzameling > 90 % gescheiden inzameling van afvalstoffen
- Minder restafval < 30 kilogram restafval per inwoner per jaar

Met de doelstelling voor huishoudelijk afval dragen we bij aan de algemene gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en circulariteit in 2030 en 2050.

Argumenten

1.1 Het systeem van knipkaarten is verouderd en fraudegevoelig.

Een knipkaart is niet meer van deze tijd en fraude gevoelig. Het gebruik ervan is tijdrovend, en inwoners en/of bedrijven kunnen eenvoudig misbruik maken door andermans kaarten in te zetten. Zo worden die kosten op oneigenlijke manier bij anderen in rekening gebracht. We lopen hierdoor inkomsten mis, omdat de financiële prikkel om afval te scheiden niet zo effectief is als deze zou kunnen zijn.

1.2 Directe betaling draagt bij aan het behalen van de doelstellingen.

De koppeling tussen het brengen van afval en de afrekening is direct. Hierdoor is de prikkel om afval te scheiden groter. Dat zorgt immers direct voor lagere kosten. Hierdoor willen we de hoeveelheid ongescheiden, niet herbruikbaar afval en restafval verkleinen.

1.3 Het systeem van knipkaarten is duurder.

De kaarten dienen jaarlijks gedrukt en verstuurd te worden wat zorgt voor extra administratieve belasting. Het systeem van de milieupas vraagt minder terugkerende werkzaamheden en is eenvoudig binnen de bestaande systemen in te richten. Hierdoor besparen we op de beheerskosten wat leidt tot een lagere afvalstoffenheffing.

1.4 Inwoners betalen zo niet voor niet gebruikte knipkaarten.

De kosten van de "gratis" knippen op de stamkaarten tellen mee bij het bepalen van de hoogte van het vastrecht, ook als ze niet worden gebruikt. Het vervallen van de 10 gratis knippen zorgt voor een directe heffing. Zo betalen inwoners alleen voor hun eigen afval, als ze het ook daadwerkelijk aanbieden. Het vastrecht kan hierdoor omlaag. Hiermee volgen we het principe "de vervuiler betaalt".

2.1 Inzamelen van bedrijfsafval is geen basistaak en geen wettelijke plicht voor de gemeente.

De gemeente is wettelijk alleen verantwoordelijk voor het inzamelen van huishoudelijk afval. In de beleidsnotitie is ook expliciet vermeld dat alle werkzaamheden en voorzieningen alleen gericht zijn op de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen en niet van bedrijfsafval.

2.2 *Inzamelen van bedrijfsafval is een financieel risico.*

Het inzamelen van bedrijfsafval is geen basistaak van de gemeente. Alle kosten en activiteiten dienen daardoor in principe separaat bijgehouden te worden. Hierbij moeten we rekening houden met de regels rondom overheidsdeelname in de zakelijke markt, zoals marktconforme prijzen, concurrentie en marktwerking en het daarbij geldende btw regime van de belastingdienst. Wanneer we niet aan deze regels en verplichtingen voldoen lopen we het risico op naheffingen en boetes van de belastingdienst en/of het afkeuren van de jaarrekening/begroting door de accountant. Vanwege dit argument hebben zowel de afdeling Financiën als de afdeling Belastingen al eerder geadviseerd deze werkzaamheden zo snel mogelijk te beëindigen.

2.3 *Inzamelen van bedrijfsafval zorgt voor grote extra administratieve belasting.*

Om aan alle verplichtingen te voldoen dienen we de administratie opnieuw te richten. Naast een verplichte gescheiden administratie van alle interne kosten dienen we ook de registratie van het ingezamelde afval (hoeveelheden en verwerkingskosten) inzichtelijk te maken.

2.4 *De hoeveelheid bedrijfsafval is te klein om een aparte inzameling in te richten.*

Aparte inzameling van bedrijfsafval is daardoor niet tegen een reëel concurrerend tarief uit te voeren. De gemeente kan op dit gebied niet concurreren tegen de zakelijke markt.

2.5 *Vrijstelling van Afvalstoffenheffing is niet wenselijk en oneerlijk.*

Alle huishoudens zijn wettelijk verplicht de gemeentelijke inzamelmiddelen te gebruiken. Bedrijven dienen hun bedrijfsafval zelf te laten inzamelen en verwerken. Het mengen van deze stromen is ongewenst omdat het de inzamelresultaten en -kosten beïnvloedt.

De afvalstoffenheffing innen we bij alle percelen waar huishoudelijk afval kan vrijkomen. De betreffende huishoudens maken, zeer waarschijnlijk, wel gebruik van gemeentelijke voorzieningen voor de inzameling van afval naast de minicontainers. Denk hierbij aan de openbare voorzieningen (milieustraat, glasbakken, textielcontainers) maar ook van de inzameling van PMD en oud-papier. Daarom is het niet eerlijk deze huishoudens vrij te stellen van de afvalstoffenheffing, uitsluitend gebaseerd op het niet gebruiken van de minicontainers voor restafval en/of GFT.

3.1 *De uitvoeringsregeling is overbodig.*

Artikel 1 van de regeling gaat over de vrijstelling voor het aanbieden van huishoudelijk afval voor gecombineerde woon/bedrijfsperven. Het voorstel is om deze vrijstelling te beëindigen.

Artikel 2 gaat over het gebruik van de knipkaart als betaalmiddel op de milieustraat. Het voorstel is om het gebruik van de knipkaart te beëindigen.

Artikel 3 gaat over vrijstelling voor medisch afval. Deze is per 1 april 2024 vervangen voor een nieuwe regeling en reeds eerder opgenomen in de verordening afvalstoffenheffing en bijhorende tarieventabellen.

4.1 *Het informeren van de raad geeft meer duidelijkheid over het begrotingsvoorstel met betrekking tot de afvaltarieven voor 2025.*

In de begroting 2025 is melding gemaakt van het afschaffen van de knipkaart voor de milieustraat en het beëindigen van de inzameling van bedrijfsafval. De gewijzigde verordening afvalstoffenheffing bevat geen bepalingen meer aangaande reinigingsrechten.

Kanttekeningen

1.1 *Inwoners hebben mogelijk nog geldige aanvullende knipkaarten waarvoor betaald is.*

In een overgangsregeling voor heel 2025 kunnen inwoners hun oude aanvullende knipkaarten gebruiken om stortingen af te rekenen. Elke knip op de kaart heeft een waarde van € 2,50. Dit geldt alleen voor die knipkaarten waarvan de geldigheidsdatum nog niet verstreken is. Oudere knipkaarten en stamkaarten zijn al niet meer geldig en die accepteren we dan ook niet (meer).

1.2 *Het wegvallen van de eerste 10 knippen kan leiden tot meer afvaldumpingen.*

De inwoners zouden het kunnen voelen alsof ze € 25 gratis afval wordt afgenomen. En daardoor besluiten het afval niet meer naar de milieustraat te brengen maar in de openbare ruimte achter te laten. Dit kunnen we door een goede communicatie over alle maatregelen en tarieven voor 2025 voor zijn. De gratis knippen krijgen ze immers terug in de verlaging van het vastrecht.

2.1 Gecoördineerde inzameling van bedrijfsafval is voor sommige ondernemers een uitkomst.

We zijn ons ervan bewust dat gecoördineerde inzameling van bedrijfsafval in sommige gevallen een uitkomst biedt. Bijvoorbeeld bij kleine bedrijven of bedrijven met beperkte mogelijkheden om hun afval binnen eigen terrein op te slaan.

Er zijn wel mogelijkheden deze ondernemers te ondersteunen, maar dan niet vanuit afval. Hierbij kunnen zo nodig het Centrummanagement, de bedrijfscontactfunctionaris of het beheer van de openbare ruimte/reiniging een rol spelen. In bijlage I zijn enkele suggesties beschreven.

2.2 Het overzicht van adressen met een (of meerdere) minicontainer(s) voor bedrijfsafval is niet volledig.

Hierdoor is het lastig om alle betrokken bedrijven met een brief te informeren. Hiervoor zetten we andere middelen in (nieuwsbericht, post op sociale media, gemeente website). We nemen het innemen van deze containers op in de wisselronde voor de huishoudelijke restafval en GFT containers. Voor de bedrijven die hierdoor mogelijk in de problemen komen (tijdelijk geen inzamelaar van hun bedrijfsafval) bieden we een oplossing op maat.

Financiën

De financiële gevolgen van dit voorstel zijn verwerkt in de begroting en tarieven 2025. De consequentie is een lager vastrecht voor alle huishoudens (€ 15 per huishouden). Daar tegenover staan de extra inkomsten op de milieustraat. In de begroting gaan we uit van een werkelijk gebruik van 60% van de gratis knippen op de stamkaarten (€ 15 per huishouden). De besparing zit in de jaarlijkse beheerskosten van het systeem. Het totale voordeel is € 4 per huishouden per jaar, zie het overzicht hieronder:

	Per huishouden	Totaal (14.500 huishoudens)
Lager vastrecht	- € 15	- € 217.500
Hogere inkomsten milieustraat	€ 15	€ 217.500
Vermeden kosten	€ 5	€ 72.500
Kosten passysteem	- € 1	- € 14.500
Totaal	€ 4	+ € 58.000

Uitvoering

Na het besluit:

- Informeren we alle huishoudens over de wijzigingen in de tarieven afval voor 2025. Hierbij houden we rekening met de diverse tariefmaatregelen voor 2025 en de gevolgen voor de inwoners, zoals: lager vastrecht; hogere aanbiedertarieven restafval aan huis en op de milieustraat; geen knipkaarten meer, maar een Milieupas en pinbetalingen.
- Informeren we de betreffende huishoudens en bedrijven over het beëindigen van de inzameling van bedrijfsafval en het heffen van reinigingsrechten en/of het verdwijnen van de vrijstellingsregeling.

Voor de bedrijven die door deze maatregel in de problemen komen bieden we een al dan niet tijdelijke oplossing op maat. Die oplossing is nader uitgewerkt in Bijlage I. In deze uitwerking bieden we ook een oplossing voor overlast door de inzameling van bedrijfsafval in onder andere het centrum van Boxtel.

Communicatie

De communicatie geven we als volgt vorm:

- Informeren van de alle huishoudens over de wijzigingen in de tarieven voor afval in 2025:
 - Aanpassen website
 - Persbericht afval maatregelen en tarieven 2025
- Informeren van betreffende bedrijven over het beëindigen van de inzameling van bedrijfsafval en het heffen van reinigingsrechten en/of het verdwijnen van de vrijstellingsregeling met een brief (bijlage II). In deze brief melden we niet alleen dat we onze service beëindigen, maar geven ook informatie over mogelijke oplossingen.
- Informeren van de raad met een raadsinformatiebrief (bijlage III).

Bijlagen

Bijlage I	Oplossing voor bedrijven die nu gebruik maken van de inzameling van bedrijfsafval of de vrijstelling voor het aanbieden van huishoudelijk afval.
	Verkenning mogelijkheden gecoördineerde inzameling bedrijfsafval
Bijlage II	Concept informatiebrief voor bedrijven die nu gebruik maken van de inzameling van bedrijfsafval of de vrijstelling voor het aanbieden van huishoudelijk afval
Bijlage III	Concept Raadsinformatiebrief